קכא: העור והרוטב פרק תשיעי חולין

עין משפט נר מצוה

לו א ב ג ד מיי׳ פ״ג מהל׳ טומאת אוכלין הלכה ד:
לז ה מיי׳ פ״ד מהלכות שחיטה הל׳ יג טוש״ע י״ד סי׳ כ סעיף י:
לח ו מיי׳ פ״ח שם הל׳ ג סמג לאוין קלו טוש״ע י״ד סי׳ מז:
לט ז מיי׳ פ״כ מהל׳ טומאת מת הל׳ ג:
מ ח מיי׳ פ״ח מהלכות איסורי ביאה הל׳ יב:
מא ט מיי׳ פ״ח מהל׳ שאר אבות הטומאות הלכה מ:
מב י מיי׳ שם הלכה יב:

שיטה מקובצת

א) מטמאה טומאת אוכלים. נ״ב עי׳ תוס׳ לעיל דף כ״ב: ב) ושעמא דצריכה מחשבה משום: ג) אבל בכרכים תנן בבכורות דאין צריכין: ד) ולהכי הוי כפורש מן החי שאסור: ה) בעי ר״א מתניתא: ו) כיון דאינה מטמאה טומאת [נבלות] חיה היא ומצלת או דלמא: ז) אבל נתכנס מאיליו כגון שהכניסוהו תינוקות או חיה אחר הפשט:

מסורת הש״ס

א) [וטפסחת אהלות רפ״ב], ב) [לעיל יט:], ג) [לעיל נב.], ד) [ויקרא יח], ה) [ע״ז ל״ה ד״ה הסומט], ו) [בטהרה רפ״ז], ז) [ר״מ מ״ז], ח) [ל״ל הכם בגלח ר״ו. מהר״ם].

גליון הש״ס

תוס׳ ד״ה ומי וכו׳ ונ״ה ליה. עי׳ לעיל דף קנח ע״ב תוד״ה ומי:

הגהות הב״ח

(א) רש״י ד״ה מהו שמעיל וכו׳ מיה היא ומצלת לו דלמא:

מוסף רש״י

הרוצה לאכול כו׳. משום דמעלי כדאמר לקמן בסמוך הרוצה שיבריא כו׳ (לעיל לג.). מבית שחיטתה. שאינו מתוסר הפשט ויכול לחותכו מיד קודם יציאת הנפש וממתין לה עד שתצא נפשה. דאמרינן בתרגם מיתות (סנהדרין סב.) מגן שאסור לאכול מן הבהמה קודם שתצא נפשה ת״ל לא תאכלו על הדם (לעיל לג.). אחד עובד כוכבים כו׳. ולא אמרינן במיתה תליא מילתא והיא אבר מן החי לגנייהו (שם). ומדיחו יפה יפה. ממני שעדיין נהגל הדם לגאת ולא יצא (שם).

קכא: **הואיל** ויכול לגוררה ולהעמידה על פחות מכזית. פ״ה שיכול לחותכה בחתיכות קטנות פחותות מכזית בעודה מפרכסת ולא היה צריך לפרש כן אלא אפילו חתיכות גדולות ובלבד שלא יהיו אבריכם דבשר מן החי לא טמטמא כדאמר לקמן בפרקין (דף קכח:) ועל הגבלה הוא דקאמר צריך שיסיר ויעמיד על [1](טומאה) פחות מכזית: **ולהעמידה על פחות מכזית.** ואי״ת השתא נמי קופו לטמא טומאה ממורה כיון דאילו מצטרף ליה עם חצי זית אחר מטמא כדאמר פ׳ דם שחיטה (כריתות דף כח.) וי״ל דהתם בנבלה שמתה לגמרי מהני לירוף אבל הכא הואיל וקופו לטמא טומאה ממורה אחר שתמות שיצרפנה לכזית לא אמרי׳: **ומי אמר חזקיה הכי.** דחזקיה אחזקיה [2]ניחא ליה לאקשויי אע״ג דהוי מצי לאקשויי בגלוי הכי ממתניתין דקתני אבל לא טומאת גבולות אחזקיה דאמר מתה היא: **נחרה אין בה טומאה של כלום.** היינו נמי אין מטמאה טומאת אוכלין דקתני גבי שחט בה סימן אחד אלא משום דלא עשה כה דרך שחיטה נקט האי לישנא כלומר נחרה [3]והתם פשוט דאין בה טומאה כלל כיון דלא עבד כלל דרך שחיטה: **ועובד** כוכבים ששחט בהמה טהורה לישראל. רבומת נקט דאפי׳ לישראל דבשחיטה תליא מילתא אבר הפורש ממנה כפורש מן החי: **אביי** אמר אינה מצלת בו׳. וטעמא משום דכי היא לכל דבריה ולכך רובעה מייב ומ״מ מטמא טומאת אוכלין כיון דבא אכילה היא ונקוט׳ פירש משום דלחומרא ותימה אי פסיקא היא אמאי רובעה מייב:

שסופה לטמא טומאה חמורה אמר חזקיה הואיל ויכול לגוררה ולהעמידה על פחות מכזית א״ל ר׳ ירמיה לרבי זירא ומי אמר חזקיה הכי והא איתמר שחט בה שנים או רוב שנים ועדיין היא מפרכסת חזקיה אמר אינה לאברים ר׳ יוחנן אמר ישנה לאברים מתה היא רבי יוחנן אמר ישנה לאברים לאו מתה היא א״ל יצתה מכלל חיה ולכלל מתה לא באת גופא שחט בה שנים או רוב שנים ועדיין היא מפרכסת חזקיה אמר אינה לאברים ר׳ יוחנן אמר ישנה לאברים אמר ר׳ אלעזר נקוט להא דר׳ יוחנן בידך דתני רב אושעיא כוותיה דתני רב אושעיא [4]א״ישראל ששחט בהמה טמאה לעובד כוכבים שחט בה שנים או רוב שנים ומפרכסת [5] מטמאה טומאת אוכלין אבל לא טומאת נבלות אבר הפורש ממנה כפורש מן החי ובשר הפורש ממנה כבשר הפורש מן החי ואסור לבני נח ואפי׳ לאחר שתצא נפשה [2]שחט בה אחד או רוב אחד אינה מטמאה טומאת אוכלין [3]נחרה אין בה טומאה של כלום [7]ועובד כוכבים ששחט בהמה טהורה לישראל ומפרכסת מטמאה טומאת אוכלין אבל לא טומאת נבלה אבר הפורש ממנה כפורש מן החי ובשר הפורש ממנה כפורש מן החי ואסור לבני נח ואפילו לאחר שתצא נפשה שחט בה אחד או רוב אחד אינה מטמאה טומאת אוכלין נ״ה[8]שחט עובד כוכבים במקום שאין עושה אותה טרפה ובא ישראל וגמרה כשרה שחט ישראל בין במקום שעושה אותה טרפה ובין במקום שאין עושה אותה טרפה ובא עובד כוכבים וגמר שחיטתו פסולה נ״ו[9]הרוצה שיאכל מבהמה קודם שתצא נפשה חותך כזית בשר מבית שחיטתה ומולחו יפה יפה ומדיחו יפה יפה וממתין לה עד שתצא נפשה ואוכלו אחד עובד כוכבים ואחד ישראל מותרין בו מסייע ליה לרב אידי בר אבין דאמר רב אידי בר אבין א״ר יצחק בר אשיין הרוצה שיבריא חותך כזית בשר מבית שחיטה ומולחו יפה יפה ומדיחו יפה יפה וממתין לה עד שתצא נפשה אחד עובד כוכבים ואחד ישראל מותרים בו בעי ר׳ אלעזר שהה בה דרס בה מהו א״ל ההוא סבא הכי א״ר יוחנן צריכה הכשר שחיטה כבהמה טהורה הכשר למאי אמר רב שמואל בר יצחק בדיקת סכין בעא מיניה רבי זירא מרב ששת מהו שתציל על הבלועין שבתוכה א״ל מטמאה טומאת אוכלין ומצלת א״ל אינה מטמאה טומאת נבלות ולא תציל אמר אביי [1]אינה מצלת על הבלועים שבתוכה דהא מטמאה טומאת אוכלין [2]והרובעה חייב דהא אינה מטמאה טומאת נבלה: רבי יהודה אומר האלל [וכו׳]: אמר רב הונא [3]והוא שכנסו ואמר רב הונא ״שני חצאי זיתים שישנן על גבי העור העור מבטלן אליבא

שסופה לטמא טומאה חמורה. אדם ובגדים אם יתחלנה הילכך אינה צריכה הכשר דילפינן מזרעים. וטעמא [3] דמחשבה משום דסתמא לאו לאכילה קיימא ובכפרים קיימינן שאין רגילים לאכול עופות אבל בכרכים תנן [4] (עוקצים פ״ג משנה ג) דאין צריכין מחשבה דסתמא לאכילת עובדי כוכבים עומדת: **אמר חזקיה.** שאני מתניתין דנמפרכסת קיימינן שעדיין אין בה טומאה ממורה וסופה נמי שמא לא תבא לידי טומאה ממורה שהרי הוא יכול לגוררה לגילורים דקיים פחותים מכזית עד שתכלה כולה ואוכל לא תטמא טומאת נבלות אבל נבלת עוף טהור כבר מתה ולאויה לטמא טומאה ממורה: **ומי אמר חזקיה הכי.** אלמא סבירא ליה לחזקיה הא דתנן דאין טומאת נבלות במפרכסת: **שחט בה.** בטמאה: **אינה לאברים.** אין בן נח מוזהר עליה משום אבר מן החי וכ״ש בטהורה דליכא מידי דליסראל שרי ולעובד כוכבים אסור ואפילו רבי יוחנן מודי בה בטהורה: **ג״ל.** מודה חזקיה דאינה מטמאה כנבילה ואע״פ שמותרת לבני נח דילפה מכלל מיה ולכלל מתה לא נאת וכטומאת נבלות כתיב [5] וכי יתות: **דאני רב אושעיא כוותיה.** דאסורה לבני נח: **מטמאה טומאת אוכלין.** אם נגעה בשרן וחזרה ונגעה באוכלין הואיל וישראל שחטה שחיטה מעליתא וחישב עליה להאכילה לעובד כוכבים כדפרישית לעיל [6]: **כפורש מן החי.** ומטמא מיד כאבר מן הנבלה דאמרי׳ בהאי פירקא (לקמן דף קכח:) אבר מן החי מטמא כנבלה: **ובשר הפורש ממנה כפורש מן החי.** אין בו טומאה דבשר הפורש מן החי טהור ולהכי הוי [7] כמן החי שאסור לבני נח: **אפילו לאחר שתצא נפשה.** הואיל ומתחך ממיים והיינו כר׳ יוחנן: **שחט בה אחד אינה מטמאה טומאת אוכלין.** דלא אשכחן היתר אכילה בדבוותה לא לישראל ולא לבני נח וכן בנחרה ועודה מפרכסת: **מטמאה טומאת אוכלין.** הואיל ויש היתר אכילה בדוגמתה אם שחטה ישראל השתא נמי מהניא לה הך מחשבת עובד כוכבים לגורך ישראל לשוייה אוכל: **במקום שאין עושה אותה ערפה.** כגון אלי קנה: **שחט ישראל.** וגמר עובד כוכבים הואיל וגמרו ביד עובד כוכבים ערפה: **יפה יפה.** יותר מבשר אחר מפני שלא הספיק דמו לצאת וכשמותכו נבלע בתוכה לפי שכשהבהמה מוציאה נשמה היא מתאנחת ומוציא דמה יפה: **וממתין לה עד שתצא נפשה.** כדמנינא בתרגם מיתות (סנהדרין דף סב.) מגן לאוכל מבהמה קודם שתצא נפשה שהוא בלא תעשה שנאמר [ויקרא יט] לא תאכלו על הדם ואסמכתא דרבנן בעלמא היא: **אחד עובד כוכבים ואחד ישראל מותרים בו.** דהואיל ומותר לישראל הותר אף לעובד כוכבים דליכא מידי דליסראל שרי ולעובד כוכבים אסור. אבל הגר דלעיל שחיטת טמאה וכן שחיטת עובד כוכבים בטהורה אין בה היתר לישראל ולעובד כוכבים נמי לא משתרינא דחיה היא: **מסייע ליה לרב אידי.** הא דקתני שאף העובד כוכבים מותר בו: **איבריא.** בשר זה טוב לרפואה: **בעי רבי אלעזר.** [8]מתניתין דישראל בטמאה ועובד כוכבים בטהורה דטעמא דמשוינן לה אוכלא משום שחיטה היא דהא נחרה אין בה טומאה: **שהה בה או דרס מהו.** מי הוי כמחיה ולא מטמאה: **כבהמה טהורה.** כאילו מטהרה לאכילה: **למאי.** הלכתא קא דייק כולי האי הכשר שחיטה בטהורה [1]: **מהו שמעיל על הבלועין שבתוכה.** ישראל בטמאה ועובד כוכבים בטהורה ומפרכסת ובלעה כלים בחייה והרי היא בהאהל המת מהו שתעיל עליהן כדאמרן בבהמה המקשה (לעיל דף עח:) בלע טבעת טהורה וכנגע באהל המת לא בטמאה הכא מאי כיון דאינה מטמאה טומאת [1]נבלות מיה היא [2] או דילמא כיון דמטמאה טומאת אוכלין אינה מצלת דלאו בלוע הוא. וישראל בטהורה לא מיבעי לן דודאי אינה מצלת הואיל ואף בחלילה מותרת ועובד כוכבים בטמאה פשיטא לן דמצלת הואיל ואין בה טומאה של כלום אלמא מיה היא: **א״ל מטמאה טומאת אוכלין.** אלמא מתה היא: **ומצלת.** בתמיה: **אמר אביי אינה מצלת כו׳.** לחומרא: **חייב.** מיתה במזיד וחטאת בשוגג: **והוא שכנסו.** דגלי דעתיה דלא בטליה מעיקרא אבל נתכנס מאליו [3]כמו שכנסוהו תינוקות אחר הפשט לא הואיל ובטל מתחלה ועשה עור תו לא הדר הוי כשר לטומאת אוכלין הוא דמהניא מחשבה לשויה אוכלא דאפילו עור ששלקו מטמא טומאת אוכלין [לעיל עז:] אחרי שעשאו כך אבל לשויה כשר לא: פלוגתא

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com